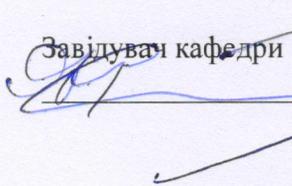


**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Львівський національний університет імені Івана Франка**  
**Факультет історичний**  
**Кафедра новітньої історії України імені Михайла Грушевського**

**Затверджено**

На засіданні кафедри новітньої історії  
України імені Михайла Грушевського  
історичного факультету  
Львівського національного університету  
імені Івана Франка  
(протокол № 1 від 1 вересня 2022 р.)

Завідувач кафедри

 проф. Сухий О. М.

**Силабус нормативної навчальної дисципліни**  
циклу загальної (гуманітарної та соціально-економічної) підготовки

**«Історія України»,**

що викладається в межах ОПП «Журналістика»  
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти  
для здобувачів зі спеціальності 061 Журналістика

Львів 2022 р.

<b>Назва дисципліни</b>	Історія України
<b>Адреса викладання дисципліни</b>	вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000
<b>Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна</b>	Історичний факультет Кафедра новітньої історії України імені Михайла Грушевського
<b>Галузь знань, шифр та назва спеціальності</b>	Галузь знань – 06 Журналістика Спеціальність – 061 Журналістика
<b>Викладачі дисципліни</b>	Боднар Галина Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри новітньої історії України імені Михайла Грушевського
<b>Контактна інформація викладачів</b>	<a href="mailto:halyna.bodnar@lnu.edu.ua">halyna.bodnar@lnu.edu.ua</a>
<b>Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються</b>	Вівторок, 15:00-18:00 год. (кафедра новітньої історії України імені Михайла Грушевського, ауд. 333); он-лайн консультації – <a href="mailto:halyna.bodnar@lnu.edu.ua">halyna.bodnar@lnu.edu.ua</a>
<b>Сторінка курсу</b>	<a href="https://clio.lnu.edu.ua/department/novoji-ta-novitnoji-istoriji-zarubizhnyh-krajin">https://clio.lnu.edu.ua/department/novoji-ta-novitnoji-istoriji-zarubizhnyh-krajin</a>
<b>Інформація про дисципліну</b>	Дисципліна «Історія України» є нормативною навчальною дисципліною з спеціальності 061 Журналістика, яка викладається для освітньої програми «Журналістика» в I семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
<b>Коротка анотація дисципліни</b>	Навчальний курс розроблений на основі міждисциплінарного підходу із залученням найновіших історіографічних досліджень і широкої джерельної бази. Курс охоплює ключові процеси та явища на землях України від найдавніших часів до наших днів за проблемно- хронологічним принципом. Зміст історичного матеріалу, вміщений у курсі, ґрунтується на засадах безперервності історичного процесу з акцентом на вивченні українського етносу як титульної нації та всіх безвиняту спільнот на українській території як невід’ємної складової історії України; приділяється рівномірна увага політичній, соціальній, економічній історії, розвитку культури і духовної сфери населення українських земель у різні історичні епохи.
<b>Мета та цілі дисципліни</b>	Мета навчального курсу – ознайомити з ключовими подіями історії України від найдавніших часів до сьогодні, відтворивши процеси та явища, які відбувалися на території сучасної України у різний час. У рамках курсу студенти виконують науково-дослідне завдання: записують напівстурктуроване проблемне інтерв’ю, що дозволяє випробувати їх фахові здібності до журналістики у перший рік навчання. Здобуті під час цього курсу знання та навички допоможуть студентам ознайомитися з історичною спадщиною та досвідом українців у різні історичні епохи, а також орієнтуватися у суспільно- політичному житті України та її громадян, сприятимуть формуванню політичної культури та громадянської позиції.
<b>Література для вивчення дисципліни</b>	<i>Базова література</i> <i>Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О.</i> Час народів. Історія України XIX століття: Навчальний посібник / за заг. ред. М. Мудрого. Львів, 2016. 408 с. <i>Грицак Я. Й.</i> Нарис історії України: формування модерної української нації XIX–XX ст. 2-е вид. Київ, 2000. Нариси новітньої історії України, 1991–2021; зб. ст. / ред. М. Мінаков, Г. Касьянов та М. Роджанські. Київ, 2021. 344 с. Новітня історія України. 1914–2008 рр.: навч. посіб. / К. К. Кондратюк, Г. А. Боднар, В. М. Качмар, В. Є. Голубко. Київ, 2011. <i>Попович М. В.</i> Нарис історії культури України. Київ, 1999. <i>Яковенко Н.</i> Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. Вид. друге, перероблене та розширене. Київ, 2005.

	<p style="text-align: center;"><i>Додаткова література</i></p> <p><i>Гуржій О.</i> Українська козацька держава в другій половині XVII–XVIII ст.: кордони, населення, право. Київ, 1996.</p> <p><i>Даниленко В.</i> Україна в 1985–1991 рр.: остання глава радянської історії. Київ, 2018.</p> <p><i>Скельчик С.</i> Повсякденний сталінізм: Київ та кияни після Великої війни / авториз. переклад з англ. Я. Стріхи. Київ, 2018.</p> <p>Історія державної служби в Україні: у 5 т. / [О. Г. Аркуша, О. В. Бойко, С. І. Бородін та ін.; відп. ред. Т. В. Мотренко, В. А. Смолій ; редкол.: С. В. Кульчицький (кер. авт. кол.) та ін.]; Голов. упр. держ. служби України, Ін-т історії НАН України. К. : Ніка-Центр, 2009. Т. 1. (Розділи 3, 4, 6).</p> <p><i>Касьянов Г.</i> Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960–80-х рр. Київ, 2019.</p> <p><i>Киричук Ю.</i> Український національний рух 40–50-х років XX століття: ідеологія та практика. Львів, 2003.</p> <p><i>Коваль М.</i> Україна у Другій світовій і Великій Вітчизняній війнах (1939–1945). Київ, 1999. (У серії: Україна крізь віки. Т. 12).</p> <p><i>Крип'якевич І. П.</i> Галицько-Волинське князівство. Київ, 1984. 174 с.</p> <p><i>Лисяк-Рудницький І.</i> Структура української історії в XIX столітті // Лисяк-Рудницький І. Історичні есе: У 2 т. / Відп. ред. Ф. Сисин; упорядн. Я. Грицак. Київ, 1994. Т. 1. С. 193–202.</p> <p><i>Литвин М. Р.</i> Українсько-польська війна 1918–1919 рр. Львів, 1998.</p> <p><i>Макарчук С. А.</i> Писемні джерела з історії України: Курс лекцій. Львів, 1999.</p> <p><i>Плохій С.</i> Остання імперія. Занепад і крах Радянського Союзу. Пер з англ. Я. Лебеденка, А. Сагана. Харків, 2019. 512 с.</p> <p>Про гідність. Волонтерський рух в Україні 2013–2017 років / за редакцією Олени Аркуші та Миколи Литвина; упорядники Галина Боднар, Олена Лукачук, Леся Хлипавка; Національна академія наук України, Інститут українознавства імені Івана Крип'якевича. Львів, 2018.</p> <p><i>Рубльов О., Ресніт О.</i> Українські визвольні змагання 1917–1921 рр. Київ, 1999. (У серії: Україна крізь віки. Т. 10).</p> <p><i>Рубльов О. С.</i> Західноукраїнська інтелігенція у загальнонаціональних політичних та культурних процесах (1914–1939). Київ, 2004.</p> <p><i>Смолій В., Степанков В.</i> Українська національна революція XVII ст. (1648–1676 рр.). Київ, 2009.</p> <p>Україна і виклики посттоталітарного транзиту (1990–2019) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 592 с., 48 с. іл. (Україна. Нариси історії).</p> <p>Українське суспільство в 1960–1980-х рр. Історичні нариси: Колективна монографія / Відп. ред. В. Даниленко; Упоряд.: В. Крупина, М. Смольницька. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2021. 959 с.</p>
<p><b>Обсяг курсу</b></p>	<p><b>Денна форма навчання: 32</b> години аудиторних занять. З них <b>16</b> годин лекцій, <b>16</b> годин практичних занять та <b>58</b> годин самостійної роботи. <b>Заочна форма навчання: 12</b> годин аудиторних занять. З них <b>8</b> годин лекцій, <b>4</b> годин практичних занять та <b>78</b> годин самостійної роботи</p>

<p><b>Очікувані результати навчання</b></p>	<p>За результатами лекційних та семінарських занять студент буде:</p> <p><b>Знати:</b> зміст основних понять; хронологічні межі та історіографічні підходи; ключові події політичного, економічного та культурного життя українського суспільства та інших національних спільнот на теренах України; ключові постаті української історії (громадських діячів, політиків, учених, літераторів, митців).</p> <p><b>Вміти:</b> хронологічно співвідносити процеси, які відбувалися на території України із подіями світової історії; характеризувати політико-адміністративний устрій України на різних історичних етапах; визначати причини розвитку та особливості українського національного та суспільно-політичного рухів у контексті націєтворчих процесів у Центрально-Східній Європі; розрізняти економічні та соціальні процеси на території України, зокрема визначати сутність переходу від традиційного до індустріального суспільства; називати основні риси модерного та постмодерного суспільства; конструювати становище українців та риси їх повсякденного життя у різні історичні епохи; порівнювати ідеї та цінності минулого з сучасними державотворчими ідеями та культурними цінностями українців; аналізувати міжнаціональні відносини та наводити приклади взаємодії між українцями та представниками інших етносів/національностей; визначати місце та роль українців у складі Речі Посполитої, Російської імперії, Австрійської (Австро-Угорської) монархії, Радянського Союзу та інших політичних утворень; обумовлювати суспільну значущість історичних подій, тенденції розвитку українського суспільства, які домінували на різних історичних етапах, та причинно-наслідковий зв'язки; шукати історичну інформацію та користуватися різними джерелами інформації (науковими монографіями, науково-популярними працями, енциклопедіями, періодичними виданнями, Інтернет-ресурсами, фільмами, аудіо- та відеоматеріалами тощо); критично оцінювати історичну інформацію та інтерпретувати її з урахуванням множинності підходів; формувати власну точку зору та представляти її в усній та писемній формі; записувати напівструктуроване проблемне інтерв'ю та робити транскриптзапису.</p> <p>В результаті вивчення дисципліни здобувачі набудуть таких загальних, фахових компетентностей та програмних результатів навчання:</p> <p>ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>СК07. Здатність аналізувати світові та українські суспільно-політичні процеси у контексті сучасної журналістики.</p> <p>ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань</p> <p>ПР09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства</p> <p>ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень</p> <p>ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук</p> <p>ПР19. Аналізувати світові та українські суспільно-політичні процеси та готувати новини у пресі, на радіо, телебаченні та в нових медіа.</p>
---------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

<b>Ключові слова</b>	Україна, історія, українське суспільство, політичне життя, економічне становище, культурне життя, постаті української історії.
<b>Теми</b>	Див. Схему курсу
<b>Формат курсу</b>	Очний /заочний
<b>Підсумковий контроль, форма</b>	Іспит в кінці семестру, комбінований.
<b>Пререквізити</b>	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з історії, достатніх для сприйняття категоріального апарату та розуміння джерел.
<b>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</b>	Лекції, лекції-презентації; практичні заняття, дискусії.
<b>Необхідне обладнання</b>	Комп'ютер, мультимедійний проектор, доступ до мережі Інтернет
<b>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</b>	<p>Результат роботи студента протягом семестру (максимально 50 балів) складається з двох компонентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- результатів роботи під час семінарських занять (25 балів). Підсумкова кількість балів за роботу студента на семінарських заняттях визначається як середній арифметичний показник балів, що їх отримав студент за шкалою від нуля до п'яти балів на семінарських заняттях, помножений на коефіцієнт 5.</li> <li>- домашньої творчої роботи, що виконується на обрану тему (25 балів).</li> </ul> <p>Іспит (максимально 50 балів) студент складає під час екзаменаційної сесії письмово. Результат іспиту в рейтингових балах визначається за розгорнутими письмовими відповідями на два питання екзаменаційного білету (30 балів = 15 балів x 2) і виконанням тестового завдання (20 балів).</p> <p>Письмові роботи: очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для незарахування викладом, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття.</p> <p>Жодні форми порушення академічної недоброчесності не толеруються.</p>
<b>Питання до екзамену (чи питання на контрольні роботи)</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Праслов'янська історія. Скіфські племена. Античні міста-держави Північного Причорномор'я.</li> <li>2. Етапи політичної історії Київської Русі. Напрями зовнішньої політики київських князів.</li> <li>3. Влада і суспільство в Київській Русі: інститути державної влади, соціальні верстви, моральні норми.</li> <li>4. Культурне життя в Давньоруській державі: язичництво і християнство, будівництво та оздоблення храмів, літописання.</li> <li>5. Галицько-Волинське князівство: територія, політичні та соціальні відносини.</li> <li>6. Вітчизняні та зарубіжні писемні джерела до історії давніх слов'ян.</li> <li>7. Українські землі в складі Великого князівства Литовського, Польського королівства та інших держав. Кревська, Городельська унії та їх вплив на руську політичну еліту. Люблінська унія 1569 р. Землі Русі-України в Речі Посполитій. Множинні ідентичності.</li> </ol>

8. Суспільні відносини на теренах сучасної України в XIV – XV ст. Формування шляхетського стану. Соціальна структура населення українських земель у XVI – першій половині XVII ст. (стани: шляхта, міщани, духовенство, селяни). Литовські статuti. Сільське господарство.
9. Міста, магдебурзьке право. Міста як простір взаємодії різних станів, етнічних і релігійних груп. Господарське життя міст: цехи, торгівля.
10. Кризові явища у православній церкві в XVI ст. Берестейська унія 1596 р. Культурно-освітнє життя. Книгодрукування. Освіта. Братські школи. Острозька школа. Єзуїтські колегії. Київська (КиєвоМогилянська) колегія. Містобудування, архітектура, образотворче мистецтво, література XVI – першої половини XVII ст.
11. Становлення українського козацтва. Запорозька Січ. Реєстрове козацтво. Участь запорозького і реєстрового козацтва у війнах Речі Посполитої. Козацькі повстання. Ідентичність і політична культура козаків.
12. Козацька революція середини XVII століття: передумови, причини і перебіг. Козацька держава. Зовнішня політика. Українсько-московський договір 1654 р. Гадяцька угода. Московсько-українська війна.
13. «Руїна» 60–80-х років XVII ст.: причини, головні дійові особи, наслідки. Розкол козацької держави, спроби об'єднання Лівобережної і Правобережної Гетьманщини.
14. Гетьманщина в період Івана Мазепи. Полтавська катастрофа.
15. Занепад Гетьманщини: від Івана Скоропадського до Кирила Розумовського.
16. Епоха Просвітництва («вік Розуму») як культурно-політичний контекст української історії XVIII століття. Українське бароко.
17. Поняття «українського XIX століття». Філософського-світоглядні основи українського «національного відродження»: ідеї Просвітництва та Романтизму.
18. Періодизація українського національного руху XIX століття: від культурницьких до політичних завдань. Особливості українського національного руху в Австрійській (Австро-Угорській) монархії та Російській імперії.
19. Українські національні інституції XIX століття: Кирило-Мефодіївське товариство, громади, товариство «Просвіта», Товариство імені Шевченка, редакції газет та журналів, формування партійної структури.
20. Українська інтелігенція. Особистості в історії України XIX століття: Т. Шевченко, П. Куліш, В. Антонович, М. Драгоманов, І. Франко, М. Грушевський. Українсько-польські та українсько-російські відносини в XIX столітті. «Українське питання» в політиці імперських урядів. Україна в роки Першої світової війни.
22. Українська революція 1917–1921 рр.: від автономії до самостійності. Західноукраїнська Народна Республіка: проголошення, польсько-українська війна, «злука» з УНР.
23. Радянська Україна в 1920–1930-х роках: нова економічна політика, «коренізація» (українізація), індустріалізація, колективізація, «культурна революція». Людина в умовах тоталітарного режиму.
24. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період (1919–1939 рр.).
25. Україна у Другій світовій війні: пакт Молотова-Ріббентропа,

	<p>радянська західних областей, німецький окупаційний режим, рух Опору, наслідки війни.</p> <p>26. Повоєнне десятиліття: політичний статус і міжнародне становище УРСР; відновлення комуністичного режиму та ідеологічного контролю; повоєнне місто і село, голод 1946–1947 років.</p> <p>27. Радянська західних областей УРСР, ліквідація Української греко-католицької церкви, український визвольний рух у 1944–1950-х роках, депортації.</p> <p>28. Україна в період десталінізації: включення Кримської області до складу УРСР; десталінізація: зміст та ідеологічні обмеження; спроби реформування економіки; повсякденне життя; опозиційний рух: шістдесятники і дисиденти.</p> <p>29. Загострення кризи радянської системи і Україна: автономний курс керівництва УРСР, Петро Шелест; Володимир Щербицький; економічна ситуація; зміни в соціальній та національній структурі населення.</p> <p>30. Течії дисидентського руху, Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод, арешти дисидентів.</p> <p>31. Україна в період «перебудови-прискорення-гласності». Чорнобильська катастрофа: передумови, владна позиція, наслідки, вплив на суспільство.</p> <p>32. Пожвавлення громадського життя. Українська Гельсінська спілка. Народний рух України за перебудову. «Декларація про державний суверенітет України». Революція на граніті.</p> <p>33. Проголошення незалежності України. Всеукраїнський референдум 1991 р. Вибори Президента України.</p> <p>34. Державотворчі процеси. Економіка. Шлях до інтеграції в європейський і світовий економічний простір. Конституційний процес.</p> <p>35. Влада та опозиція. Політичні кризи. Помаранчева революція. Революція гідності. Національна свідомість. Культурне і релігійне життя в сучасній Україні.</p> <p>36. Зовнішньополітичні орієнтири України. Участь у миротворчих процесах. Європейська та євроатлантична інтеграція. Україна в імперській доктрині «руського мира». Угода про асоціацію між Україною і ЄС. Режим безвізового в'їзду в країни ЄС для громадян України. Українці у світі.</p> <p>37. Російсько-українська війна. Збройна агресія Російської Федерації проти України в 2014 р. Анексія Криму. Антитерористична операція / Операція об'єднаних сил (АТО / ООС).</p> <p>38. Широкомасштабні військові дії в 2022 р. Військові злочини, злочини проти людяності. Збройні Сили України, територіальна оборона, громадянське суспільство в обороні держави. Волонтерський рух. Повсякдення в умовах війни. Міжнародна допомога Україні</p>
<p><b>Опитування</b></p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

**Схема курсу**

Теми, план	Форма заняття	Література, ресурси	Завдання, години	Термін виконання
<p><b>Княжий період в історії України</b></p> <p>1. Етапи політичної історії Русі-України. Напрями зовнішньої політики.                  2. Влада і суспільство: інститути державної влади, соціальні верстви, моральні норми.                  3. Культурне життя: язичництво і християнство, будівництво та оздоблення храмів, літописання.                  4. Галицько-Волинське князівство: територія, політичні та соціальні відносини.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p><i>Баран В. Д.</i> Давні слов'яни / НАН України, Ін-т археології                  НАН України, Ін-т історії України                  НАН України. [Серія «Україна крізь віки». Т. 3.]. Київ, 1998.  <i>Брайчевський М. Ю.</i>                  Походження Русі. Київ, 1968. 224 с.  <i>Брайчевський М. Ю.</i>                  Утвердження християнства на Русі. Київ, 1988. 262 с.                  Галицько-Волинський літопис / Переклад Л. Махновця. Львів, 1994.  <i>Котляр М.</i> Русь язичницька: біля витоків східнослов'янської цивілізації. Київ, 1995. 288 с.  <i>Котляр М. Ф.</i> Системи управління в Київській Русі // Історія державної служби в Україні: У п'яти томах. Київ, 2009. Т. 1. С. 43–72.  <i>Котляр М. Ф.</i> Галицько-Волинська Русь / За заг. ред. В. Смолія. НАН України. Інститут археології, Інститут історії України. [Серія «Україна крізь віки». Т. 5.]. Київ, 1998. 336 с.  <i>Крип'якевич І. П.</i> Галицько-Волинське князівство. Київ, 1984. 174 с.                  Літопис руський / Пер. з давньорус. Л. С. Махновця; Відп. ред. О. В. Мишанич Київ, 1989. 592 с.  <i>Макарчук С. А.</i> Писемні джерела з історії України: Курс лекцій. Львів, 1999.  <i>Однороженко О.</i> Українська (руська) еліта доби Середньовіччя і раннього Модерну: структура та влада. Київ, 2011. С. 17–65.  <i>Попович М. В.</i> Нарис історії культури України. Київ, 1999. С. 56–119.  <i>Толочко П.</i> Київська Русь. Київ, 1996. 360 с.  <i>Яковенко Н.</i> Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. Вид. друге, перероблене та розширене. Київ, 2005. С. 29–110.</p>	<p>4 (2/2)</p>	<p>1 тиждень</p>
<p><b>Українські землі в складі Великого князівства Литовського, Польського королівства та Речі Посполитої. Становлення українського козацтва</b></p> <p>1. Українські землі в складі Великого князівства Литовського, Польського королівства та інших держав. Кревська, Городельська унії та їх вплив на руську політичну еліту. Люблінська унія 1569 р. Землі Русі-України в Речі Посполитій. Множинні ідентичності.                  2. Суспільні відносини на теренах сучасної України в XIV – XV ст. Формування шляхетського стану.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>Історія державної служби в Україні: у 5 т. / [О. Г. Аркуша, О. В. Бойко, Є. І. Бородін та ін.; відп. ред. Т. В. Мотренко, В. А. Смолій ; редкол.: С. В. Кульчицький (кер. авт. кол.) та ін.]; Голов. упр. держ. служби України, Ін-т історії НАН України. К. : Ніка-Центр, 2009. Т. 1. (Розділи 3, 4, 6).  <i>Однороженко О.</i> Українська (руська) еліта доби Середньовіччя і раннього Модерну: структура та влада. Київ, 2011.  <i>Попович М. В.</i> Нарис історії культури України. Київ, 1999.  <i>Русина О. В.</i> Україна під татарами і Литвою. Київ, 1998. 320 с. (У серії «Україна крізь віки». Т. 6).</p>	<p>4 (2/2)</p>	<p>1 тиждень</p>

<p>Соціальна структура населення українських земель у XVI – першій половині XVII ст. (стани: шляхта, міщани, духовенство, селяни). Литовські статuti. Сільське господарство. Міста, магдебурзьке право. Міста як простір взаємодії різних станів, етнічних і релігійних груп. Господарське життя міст: цехи, торгівля.</p> <p>3. Кризові явища у православній церкві в XVI ст. Берестейська унія 1596 р. Культурно-освітнє життя. Книгодрукування. Освіта. Братські школи. Острозька школа. Єзуїтські колегії. Київська (КиєвоМогилянська) колегія. Містобудування, архітектура, образотворче мистецтво, література XVI – першої половини XVII ст.</p> <p>4. Становлення українського козацтва. Запорозька Січ. Реєстрове козацтво. Участь запорозького і реєстрового козацтва у війнах Речі Посполитої. Козацькі повстання. Ідентичність і політична культура козаків.</p>		<p>Україна: Литовська доба 1320—1569 / О. Русина, І. Сварник, Л. Войтович та ін. Київ, 2008. 176 с.</p> <p><i>Щербак В. О.</i> Українське козацтво: формування соціального стану. Друга половина XV – середина XVII ст. Київ, 2000. 300 с.</p> <p><i>Яковенко Н.</i> Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. Вид. друге, перероблене та розширене. Київ, 2005. (Розділи III і IV).</p>		
<p><b>Козацька революція середини XVII століття. Гетьманщина вдругій половині XVII – XVIII століттях</b></p> <p>1. Козацька революція середини XVII століття: передумови, причини і перебіг. Козацька держава. Зовнішня політика. Українсько-московський договір 1654 р. Гадяцька угода. Московсько-українська війна.</p> <p>2. «Руїна» 60–80-х років XVII ст.: причини, головні дійові особи, наслідки. Розкол козацької держави, спроби об'єднання Лівобережної і Правобережної Гетьманщини.</p> <p>3. Гетьманщина в період Івана Мазепи. Полтавська катастрофа.</p> <p>4. Занепад Гетьманщини: від Івана Скоропадського до Кирила Розумовського.</p> <p>5. Епоха Просвітництва («вік Розуму») як культурно-політичний контекст української історії XVIII століття. Українське бароко.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p><i>Величко С.</i> Літопис / Ред. кол.: В. Смолій (відп. ред.), Т. Таїрова-Яковлева (відп. ред.), Г. Боряк, А. Бовгиря, Л. Дубровіна, Д. Ципкін; Упоряд.: Г. Боряк, Т. Таїрова-Яковлева; Підгот. до друку: А. Багро, С. Багро, А. Бовгиря, Т. Добрянська, О. Іванова, В. Кононенко, М. Филипович. НАН України. Інститут історії України; Санкт-Петербурзький державний університет. Центр вивчення історії України. Київ: Кліо, 2020.</p> <p><i>Гуржій О.</i> Українська козацька держава в другій половині XVII–XVIII ст.: кордони, населення, право. Київ, 1996.</p> <p><i>Збірник козацьких літописів: Густинський. Самійла Величка. Грабянки</i> / [упоряд. та пер.: В. Кречотень, В. Шевчук, Р. Іванченко]. Київ: Дніпро, 2006.</p> <p><i>Ковалевська О.</i> Іван Мазепа: у запитаннях та відповідях. Вид. 2-ге, доп. і випр. Київ, 2008.</p> <p><i>Крупницький Б.</i> Гетьман Мазепа та його доба. Київ, 2003.</p> <p>Літопис Самовидця / Видання підготував Я. І. Дзира. Київ: «Наукова думка», 1971.</p> <p><i>Однороженко О.</i> Українська (руська) еліта доби Середньовіччя і раннього Модерну: структура та влада. Київ, 2011. С. 281–321.</p> <p><i>Попович М. В.</i> Нарис історії культури України. Київ, 1999.</p> <p><i>Смолій В., Степанков В.</i> Українська національна революція XVII ст. (1648–1676 рр.). Київ, 2009.</p> <p><i>Ушкалов Л.</i> Сковорода та інші: причинки до історії української літератури. Київ, 2007.</p> <p><i>Яковенко Н.</i> Нарис історії</p>	<p>4 (2/2)</p>	<p>1 тиждень</p>

		середньовічної та ранньомодерної України. Вид. друге, перероблене та розширене. Київ, 2005.		
<p><b>Українські землі в складі Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперії</b></p> <p>1. Поняття «українського XIX століття». Філософського-світоглядні основи українського «національного відродження»: ідеї Просвітництва та Романтизму.</p> <p>2. Періодизація українського національного руху XIX століття: від культурницьких до політичних завдань. Особливості українського національного руху в Австрійській (Австро-Угорській) монархії та Російській імперії.</p> <p>3. Українські національні інституції XIX століття: Кирило-Мефодіївське товариство, громади, товариство «Просвіта», Товариство імені Шевченка, редакції газет та журналів, формування партійної структури.</p> <p>4. Українська інтелігенція. Особистості в історії України XIX століття: Т. Шевченко, П. Куліш, В. Антонович, М. Драгоманов, І. Франко, М. Грушевський. Українсько-польські та українсько-російські відносини в XIX столітті. «Українське питання» в політиці імперських урядів.</p>	Лекція, семінарське заняття	<p><i>Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О.</i> Час народів. Історія України XIX століття: Навчальний посібник / за заг. ред. М. Мудрого. Львів, 2016. 408 с.</p> <p><i>Аркуша О., Мудрий М.</i> Русофільство в Галичині в середині XIX – на початку XX ст.: генеза, етапи розвитку, світогляд // Вісник Львівського університету. Серія історична. Львів, 1999. Вип. 34. С. 231–268.</p> <p><i>Грицак Я. Й.</i> Нарис історії України: формування модерної української нації XIX—XX ст. 2-е вид. Київ, 2000. 360 с.</p> <p><i>Лисяк-Рудницький І.</i> Структура української історії в XIX столітті // Лисяк-Рудницький І. Історичні есе: У 2 т. / Відп. ред. Ф. Сисин; упорядн. Я. Грицак. Київ, 1994. Т. 1. С. 193–202.</p> <p><i>Марочій П. Р.</i> Історія України / Пер. з англ. Київ, 2007. С. 267–391.</p> <p><i>Попович М. В.</i> Нарис історії культури України. Київ, 1999. С. 290–535.</p> <p><i>Райківський І. Я.</i> Концептуальні засади українського національного відродження XIX століття // Вісник Прикарпатського університету. Історія (Івано-Франківськ). 2007. Вип. XII–XIII. С. 3–14; 2008. Вип. XIV. С. 3–17.</p> <p><i>Сарбей В. Г.</i> Національне відродження України. Київ, 1999. [Україна крізь віки. Том 9.] 336 с.</p>	4 (2/2)	1 тиждень
<p><b>Україна в першій половині XX століття</b></p> <p>1. Україна в роки Першої світової війни.</p> <p>2. Українська революція 1917–1921 рр.: від автономії до самостійності. Західноукраїнська Народна Республіка: проголошення, польсько-українська війна, «злука» з УНР.</p> <p>3. Радянська Україна в 1920–1930-х роках: нова економічна політика, «коренізація» (українізація), індустріалізація, колективізація, «культурна революція». Людина в умовах тоталітарного режиму.</p> <p>4. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період (1919–1939 рр.).</p> <p>5. Україна у Другій світовій війні: пакт Молотова-Ріббентропа, радянська заходних областей, німецький окупаційний режим, рух Опору, наслідки війни.</p>	Лекція, семінарське заняття	<p><i>Грицак Я. Й.</i> Нарис історії України: формування модерної української нації XIX—XX ст. 2-е вид. Київ, 2000.</p> <p><i>Киричук Ю.</i> Український національний рух 40–50-х років XX століття: ідеологія та практика. Львів, 2003.</p> <p><i>Коваль М.</i> Україна у Другій світовій і Великій Вітчизняній війнах (1939–1945). Київ, 1999. (У серії: Україна крізь віки. Т. 12).</p> <p><i>Кондратюк К. К.</i> Новітня історія України. 1914–1945 рр. Навчальний посібник. Львів, 2007.</p> <p><i>Кульчицький С. В.</i> Україна між двома війнами, 1921–1939 рр. Київ, 1999. (У серії: Україна крізь віки. Т. 11).</p> <p><i>Литвин М. Р.</i> Українсько-польська війна 1918–1919 рр. Львів, 1998.</p> <p><i>Попович М. В.</i> Нарис історії культури України. Київ, 1999.</p>	8 (4/4)	1 тиждень

		<p>С. 536–714.</p> <p><i>Рубльов О., Реснт О.</i> Українські визвольні змагання 1917–1921 рр. Київ, 1999. (У серії: Україна крізь віки. Т. 10).</p> <p><i>Рубльов О. С.</i> Західноукраїнська інтелігенція у загальнонаціональних політичних та культурних процесах (1914–1939). Київ, 2004.</p> <p><i>Яневський Д.</i> Політичні системи України 1917–1920 років: спроби творення і причини поразки. Київ, 2003.</p>		
<p><b>Україна в другій половині 1940-х – у 1980-х роках. Відновлення незалежності України</b></p> <p><b>1.</b> Повоєнне десятиліття: політичний статус і міжнародне становище УРСР; відновлення комуністичного режиму та ідеологічного контролю; повоєнне місто і село, голод 1946–1947 років; радянська західних областей УРСР, ліквідація Української греко-католицької церкви, український визвольний рух у 1944–1950-х роках, депортації.</p> <p><b>2.</b> Україна в період десталінізації: включення Кримської області до складу УРСР; десталінізація: зміст та ідеологічні обмеження; спроби реформування економіки; повсякденне життя; опозиційний рух: шістдесятники і дисиденти.</p> <p><b>3.</b> Загострення кризи радянської системи і Україна: автономний курс керівництва УРСР, Петро Шелест; Володимир Щербицький; економічна ситуація; зміни в соціальній та національній структурі населення; течії дисидентського руху, Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод, арешти дисидентів.</p> <p><b>4.</b> Україна в період «перебудови-прискорення-гласності».</p> <p>Чорнобильська катастрофа: передумови, владна позиція, наслідки, вплив на суспільство. Пожвавлення громадського життя. Українська Гельсінська спілка. Народний рух України за перебудову. «Декларація про державний суверенітет України». Революція на граніті. Проголошення незалежності України. Всеукраїнський референдум 1991 р. Вибори Президента України.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p><i>Грицак Я. Й.</i> Нарис історії України: формування модерної української нації XIX–XX ст. 2-е вид. Київ, 2000.</p> <p><i>Даниленко В.</i> Україна в 1985–1991 рр.: остання глава радянської історії. Київ, 2018.</p> <p><i>Скельчик С.</i> Повсякденний сталінізм: Київ та кияни після Великої війни / авториз. переклад з англ. Я. Стріхи. Київ, 2018.</p> <p><i>Касьянов Г.</i> Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960–80-х рр. Київ, 2019.</p> <p>Національні відносини в Україні у XX ст.: Збірник документів і матеріалів / упоряд. М. І. Панчук (керівник) та ін. Київ, 1994.</p> <p>Новітня історія України. 1914–2008 рр.: навч. посіб. / К. К. Кондратюк, Г. А. Боднар, В. М. Качмар, В. Є. Голубко. Київ, 2011.</p> <p><i>Плохій С.</i> Остання імперія. Занепад і крах Радянського Союзу. Пер з англ. Я. Лебеденка, А. Сагана. Харків, 2019. 512 с.</p> <p><i>Попович М. В.</i> Нарис історії культури України. Київ, 1999.</p> <p>Україна в епіцентрі протистояння світових систем (1939–1990) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 544 с., 96 с. іл. (Україна. Нариси історії).</p> <p>Українське суспільство в 1960–1980-х рр. Історичні нариси: Колективна монографія / Відп. ред. В. Даниленко; Упоряд.: В. Крупина, М. Смольницька. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2021. 959 с.</p>	4 (2/2)	1 тиждень
<p><b>Україна в 1990-х – на початку 2020-х років</b></p> <p><b>1.</b> Державотворчі процеси. Економіка. Шлях до інтеграції в європейський і світовий економічний простір. Конституційний процес. Влада та опозиція. Політичні кризи.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>Конституція України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text</a></p> <p>Майдан від першої особи. 45 історій Революції Гідності. Упоряд.: Т. Ковтунович, Т. Привалко. Київ: К.І.С., 2015.</p>	4 (2/2)	1 тиждень

<p>Помаранчева революція. Революція гідності. Національна свідомість. Культурне і релігійне життя в сучасній Україні.</p> <p>2. Зовнішньополітичні орієнтири України. Участь у миротворчих процесах. Європейська та євроатлантична інтеграція. Україна в імперській доктрині «руського мира». Угода про асоціацію між Україною і ЄС. Режим безвізового в'їзду в країни ЄС для громадян України. Українці у світі.</p> <p>3. Російсько-українська війна. Збройна агресія Російської Федерації проти України в 2014 р. Анексія Криму. Антитерористична операція / Операція об'єднаних сил (АТО / ООС). Широкомасштабні воєнні дії в 2022 р. Воєнні злочини, злочини проти людяності. Збройні Сили України, територіальна оборона, громадянське суспільство в обороні держави. Волонтерський рух. Повсякдення в умовах війни. Міжнародна допомога Україні.</p>		<p>Майдан від першої особи. Мистецтво на барикадах. Упоряд.: Т. Ковтунович, Т. Привалко; Укр. ін-т нац. пам'яті (вип. 2). Київ: К.І.С., 2016.</p> <p>Майдан. Свідчення. Київ, 2013–2014 роки. За ред. Л. Фінберга, У. Головач. Київ: Дух і літера, 2016.</p> <p>Нариси новітньої історії України, 1991–2021; зб. ст. / ред. М. Мінаков, Г. Касьянов та М. Роджанські. Київ, 2021. 344 с.</p> <p>Новітня історія України. 1914–2008 рр.: навч. посіб. / К. К. Кондратюк, Г. А. Боднар, В. М. Качмар, В. Є. Голубко. Київ, 2011.</p> <p><i>Попович М. В.</i> Нарис історії культури України. Київ, 1999.</p> <p>Про гідність. Волонтерський рух в Україні 2013–2017 років / за редакцією Олени Аркуші та Миколи Литвина; упорядники Галина Боднар, Олена Лукачук, Леся Хлипавка; Національна академія наук України, Інститут українознавства імені Івана Крип'якевича. Львів, 2018.</p> <p>Україна і виклики посттоталітарного транзиту (1990–2019) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 592 с., 48 с. іл. (Україна. Нариси історії).</p> <p><i>Шор М.</i> Українська ніч. Історія революції зблизька. Пер. з англ.: О. Буценко. Київ: Дух і літера, 2018.</p> <p><i>Якубова Л.</i> «Русский мир» в Україні: на краю прірви. Київ, 2018.</p>		
-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--	--